

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL: 1. KARAYOLU TRAFİK GÜVENLİĞİ

ETKİNLİK: 1.4. TRAFİKTE SORUMLULUK

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

FAALİYET ŞABLONU

Modül	Modül 1: Karayolu Trafik Güvenliği Modülü (A3.1)
Faaliyet adı	Etkinlik 4: Trafikte Sorumluluk (Etkinlik 1.4)
Faaliyet özeti	Bu faaliyette, trafik kazalarının önlenmesinde ve kazalardan sonra doğru davranışların sergilenmesinde yaya, yolcu ve sürücülerin sorumlulukları ele alınmıştır. Trafikte, insan yaya, yolcu veya sürücü olmak üzere 3 farklı rolde bulunur. Trafikte sorumluluk, bu roller çerçevesinde ele alınmıştır.
Konular	1. Karayolu Trafik Güvenliği Modülü 1.4. Trafikte Sorumluluk 1.4.1. Trafikte sorumluluk kavramı 1.4.2. Yayaların sorumlulukları 1.4.3. Yolcuların sorumlulukları 1.4.4. Sürücülerin sorumlulukları 1.4.5. Trafik kazasında yapılması gerekenler
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu

1. Karayolu Trafik Güvenliği Modülü

1.4. Trafikte Sorumluluk

Bu etkinlikte kara yolu güvenliğinde ve trafik kazalarında yolcu, yaya ve sürücülerin sorumluluklarını öğrenmeye çalışacağız. Öncelikle trafikte sorumluluk ne anlama geliyor onu açıklayalım.

1.4.1. Trafikte sorumluluk kavramı

Sorumluluk; kişinin yükümlülüklerini bilmesi, kendine ve başkalarına karşı yerine getirmesi gerekenleri zamanında yerine getirmesi demektir. Trafikte sorumluluk; sürücülerin, yayaların ve yolcuların hem kendi güvenliklerini hem de diğer yol kullanıcılarının güvenliğini koruma yükümlülüğünü ifade eder.

Sorumluluk bireysel ve toplumsal sorumluluk olarak iki başlıkta ele alınmalıdır.

Bireysel sorumluluk; kişinin kendi güvenliğini sağlaması üzerinde davranışları ve yükümlülükleridir. Örneğin trafik kurallarına uymak, yaya geçidinden geçmek, yoldan geçen araçları kontrol ederek karşıya geçmek gibi davranışları kapsar.

Toplumsal sorumluluk; diğer yol kullanıcılarının yani trafikteki başka insan ve canlıların güvenliğinin de gözetilmesidir. Trafikte sinyal vermek, ambulans ve geçiş üstünlüğü olan araçlara yol vermek, diğer sürücü veya yayaları kaza ihtimaline karşı uyarmak gibi davranışlar toplumsal sorumluluk olarak tanımlanabilir.

Trafikte sorumluluk, kurallara uymayı, riskleri fark etmeyi ve kazaları önleyici davranışlarda bulunmayı içerir. Trafik sorumluluğu; aynı zamanda empati, saygı, dikkat, öngörü ve iletişim gibi davranışları da kapsar. Bu davranışlarla bireyler hem kendi canını hem de başkalarının canını koruma bilincine sahip olduklarını göstermiş olurlar. Bu bilinç, trafik kazalarının ve can kayıplarının azalmasını sağlar.

Trafikte insanlar; yolcu, yaya ve sürücü olmak üzere 3 farklı rolde yer almaktadır. Bu etkinlikte trafikte sorumluluk konusunu bu üç unsur üzerinden ele alacağız.

1.4.2. Yayaların sorumlulukları

Resim 1

Yayalar, kendileri ile ilgili trafik kurallarına uymakla yükümlüdür ve bu kurallara uymak hem kendi hem de başkalarının güvenliğini sağlar. Yaya olarak en öncelikli sorumluluk, yolun karşısına geçerken yaya geçitlerini ve yayalar için yapılmış alt veya üst geçitleri kullanmak, trafik ışıklarına ve işaretlerine göre karşıya geçmektir (Resim 1).

Ayrıca, yayaların sorumlulukları arasında;

- Yola ani çıkmamak
- Karşıya koşmadan geçmek
- Gerektiğinde sürücülerle göz teması kurmak
- Yolda görünür olmak, özellikle geceleri fosforlu-reflektörlü giysi veya açık renkli kıyafetler giymek
- Yaya kaldırımında yürümek

Yayalar karayolunda yürürken eğer kaldırım yoksa, araçların kendisini; kendisinin de araçları göreceği şekilde gelen araçları karşısına alarak yürümeleri gerekmektedir. Bu durum genelde; yolda gidiş istikametinin sol tarafında yürünmesini gerektirir. Araçlar yolun sağ tarafında hareket ettiğinden dolayı, kendilerine doğru yürüyen yayaları daha rahat görürler. Bu sayede, yayalar gelen araçların mesafesi, hızı, yolun durumu gibi riskleri doğru bir şekilde görmelerini sağlamış olurlar.

Resim 2

Resim 2’yi inceleyiniz. Yolda giderken yol kenarında yürüyeceğiz ama hangi tarafta, solda mı sağda mı? Cevap; Yürüyüş istikametine (doğrultusuna) göre yolun sol tarafından gitmelisiniz. Böylece araçlar yayaların arkasından değil karşısından gelir; yaya ve sürücüler birbirlerini daha net görürler. Kısaca, yayaların sorumluluğu, dikkatli, öngörülü ve kurallara uygun davranarak hem kendilerini, hem de trafikteki diğer yol kullanıcılarının güvenliğini tehlikeye atmamayı gerektirir.

1.4.3. Yolcuların sorumlulukları

Yolcu; araçlarda sürücü dışında yolculuk eden diğer kişilerdir. Araç içindeki yolcuların öncelikli sorumlulukları arasında;

Resim 3

- Emniyet kemeri takmak (Resim 3),
- Sürücünün ve trafikteki diğer kişilerin dikkatini dağıtmamak,
- Araç hareket halinde iken araçtan inmemek veya araca binmemek,
- Sürücü veya yetkililerin denetiminde hareket etmek,
- Araç dışına sarkmamak, araçtan dışarı bir şeyler atmamak,
- Tehlikeli ve yasak davranışlarda bulunmamak, gibi sorumlulukları vardır.

Yolcuların toplu taşıma araçlarında bazı kurallara uymaları gerekir (Resim 4). Bunlar arasında;

- Taşıta belirlenen duraklar dışında inip binmemek,
- Taşıt içinde yalnızca yolculara ayrılan yerlere oturmak,
- Fazla yük veya bagajla binmemek,
- Tehlikeli madde taşımamak,
- Durakta beklerken sıraya uymak,
- Araç içi güvenlik kurallarına uymak,
- Yolculuk sırasında araç içinde dolaşmamak,
- Engelli, yaşlı, hasta ve hamile gibi dezavantajlı yolculara yer ve öncelik vermek,
- Diğer yolcuların haklarına saygılı olmak, gibi kurallar bulunmaktadır.

Resim 4

Resim 5

Ayrıca, çocuk yolcuların güvenliği için uygun çocuk koltuklarının kullanılması zorunludur (Resim 5).

1.4.4. Sürücülerin sorumlulukları

Araştırmalara göre trafikte kazalar en fazla sürücü hataları nedeniyle meydana gelmektedir (Resim 6). Araç sürerken sürücülerin sadece kurallara uymaları yeterli değildir. Aynı zamanda dikkatli, sabırlı, saygılı, iletişime açık, empati sahibi, fedakâr ve öngörülü olmaları gerekmektedir. Sürücülerin trafik kuralları ile kara yolu güvenliği ilkelerine kesinlikle uymaları gerekir.

Resim 6

Kaza nedenleri bakımından sürücülerin öne çıkan sorumlulukları arasında;

- Hız sınırlarına uymak,
- Alkol ve uyarıcı maddeleri kullanarak araç sürmemek,
- Emniyet kemeri takmak ve tüm yolcuların takmasını sağlamak,
- Yorgun, uykusuz, aşırı üzgün veya öfkeli araç kullanmamak,
- Araç bakımlarını düzenli olarak yaptırmak, yol ve hava koşullarına göre aracın ekipmanını kullanmak,
- Takip mesafesine dikkat etmek,
- Şerit takip ve sollama kurallarına uymak,
- Trafik işaretlerine ve ışıklara riayet etmek,
- Cep telefonu kullanmamak,
- Sürüş esnasında yiyecek-içecek tüketmemek,
- Ani manevralardan kaçınmak, gibi davranışlar ve tutumlar bulunmaktadır.

Trafikte dikkat, sabır, empati, saygı ve iletişim

Resim 7

Kurallara uymakla birlikte sürücülerin en önemli sorumlulukları arasında dikkatli, saygılı ve sabırlı olmaları gereklidir. Aynı zamanda etkili iletişim halinde araç kullanmaları çok önemlidir (Resim 7). Böylece sürücüler diğer kişilerin güvenliğini sağlayacak tedbirleri alırlar ve sorumluluklarını yerine getirebilirler. Sürücülerin dikkatli sürüş yapmaları için eğitim almaları gereklidir. Trafikte iletişim; sürücüler, yayalar ve yolcular arasında sinyal lambaları, göz teması, el veya baş işaretleri ve korna gibi sesli araçlar ile sağlanır

Trafikte empati, diğer yol kullanıcılarının hak ve güvenliklerini anlamak, onların yerine kendini koyarak saygılı ve dikkatli davranmayı ifade eder. Trafikte empati ve etkili iletişim; kazaları önlemeye, stres ve çatışmaları azaltmaya yardımcı olur. Bu nedenle, trafikte güvenli bir ortam oluşturmak için tüm yol kullanıcılarının öncelikle görsel işaretler, sinyaller ve göz teması ile sürekli iletişim yollarını kullanması gerekir.

1.4.5. Trafik kazasında yapılması gerekenler

Trafik kazası anında tüm yol kullanıcılarının sorumlulukları vardır. Bunlar arasında kaza anında ilk müdahale ve ilk yardım kurallarının bilinmesi gelir. Trafik kazası esnasında ilk müdahale aşamasında aşağıdaki eylemlerin yapılması önerilmektedir (Resim 8):

Trafik kazası anında sorumluluklar

- Önce kendinizin sonra başkalarının sağlık durumunu kontrol edin,
- Motoru durdurun, araçtan inmeden önce etrafı kontrol edin, yangın veya başka bir kaza durumuna dikkat edin. Güvenli ise araçtan inin.
- Panik yapmadan hareket edin. Olay yerinde kendi güvenliğiniz ve başkalarının güvenliği bilinçli hareket etmenize bağlıdır.
- Yolda başka olası risk ve tehlikeleri kontrol edin, varsa tehlikeleri önleyecek müdahaleleri yapın. Örneğin, aracın dörtlü flaşörünü yakın ve reflektörü en az 150 metre uzaktan görünecek şekilde; araca en az 30 metre uzak bir yere yerleştirin.
- Acil durumda kimlerin aranacağını belirleyin; bu bilgileri yazılı ve görünür bir şekilde aracınızda bulundurun.
- Kaza yaptığınız kişiler ile asla tartışmayın. Kaza anında önemli olan trafik güvenliği ve insan sağlığıdır.
- Herhangi bir yaralanma veya sağlık sorununda ilk yardım kurallarına göre davranın.
- Akıllı telefonunuzdaki "Engelsiz 112" uygulamasını kullanarak 112'ye ulaşın. Bu uygulama sayesinde işaret dili bilen personel aracılığıyla görüntülü görüşme yaparak durumu anlatabilirsiniz. Görüntülü görüşme imkânı yoksa veya internet bağlantısı zayıfsa, kazanın yerini ve durumunu yazılı mesaj ile iletin.

Resim 8

Kaza durumları ile ilgili olarak derslerde örnek olay incelemesi yaparak, ilk yardım, sigorta işlemleri, kaza tedbirleri gibi ilgili konuları mutlaka öğrenmelisiniz.

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartlar (Conditions for Assessment and Evaluation)

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdakilere dikkat edilmesi gerekmektedir.

- Soru metinleri anlaşılır, açık ve kısa hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile hazırlanmalıdır.
- Sorularda yalnız 1 doğru cevap olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır.
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri kapsamalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi (Evaluation Test)

1- Bir yaya, trafik ışıkları kırmızı yanarken karşıya geçerse hangi sorumluluğu yerine getirmemiş olur?

- A) Bireysel sorumluluğunu
- B) Toplumsal sorumluluğunu
- C) Her ikisini de
- D) Hiçbirini

2- Aşağıdakilerden hangisi yolcuların sorumluluklarından biri değildir?

- A) Emniyet kemeri takmak
- B) Sürücüyü rahatsız etmemek
- C) Araç bakımlarını yapmak
- D) Araç durmadan inip binmemek

3- Aşağıdaki davranışlardan hangisi trafikte kaza meydana gelme riskini artırmaz?

- A) Yayaların görünürlüğü artıran fosforlu giysi giymeleri
- B) Sürücülerin hız sınırına uymamaları
- C) Yolcuların sürücü ile sürekli konuşmaları
- D) Sürücülerin öfkeli bir şekilde araç kullanmaları

4- Kaza anında doğru davranış ve ilk yardım bilinci için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Panik yapmak, diğer sürücülere bağırarak
- B) Kaza yerinden kaçmak,
- C) Yaralıları temel ilk yardım uygulamak
- D) Sakinleşmek için alkol almak

5- Trafikte empati ve iletişimin faydaları bakımından aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Kazaların önlenmesine yardımcı olur
- B) Sadece sürücüler için önemlidir
- C) Yalnızca yolcuları ilgilendirir
- D) Trafik kuralları ile ilgisi yoktur.

Cevap Anahtarı

1 – C 20 Puan / 2 – C 20 Puan / 3 – B 20 Puan / 4 – B 20 Puan / 5 – A 20 Puan / Toplam 100 puan

Öz Değerlendirme Formu

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Trafikte sorumluluk bilincim var.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Yaya için belirlenen kurallara (geçit, ışık, yaya köprüsü) uymaya özen gösteriyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Yolcu olarak araçta güvenli davranışları öğrendim ve yerine getiriyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Sürücü olarak trafik kurallarına uyuyor ve dikkatli araç kullanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Trafik kazalarını önlemek için riskleri fark edip önleyici davranışlar sergiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Kaza anında ne yapmam gerektiğini biliyorum ve temel ilk yardım bilgisine sahibim.	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.